

Satversmes tiesas spriedums "konkurences sodu" lietā: vairāk atbildības administratīvajām tiesām

LL.M.
UĢIS ZELTNIŅŠ

zvērināts advokāts ZAB "Cobalt"

2017. gada 22. decembrī Satversmes tiesa noraidīja Administratīvās apgabaltiesas pieteikumus pret Administratīvā procesa likuma normu, kas tiesai liedz grozīt pārsūdzēto administratīvo aktu. Satversmes tiesas sprieduma rezolutīvā daļa šķietami apstiprina Konkurences padomes "ekskluzīvas tiesības lemt par soda apmēru konkurences lietās".¹ Sprieduma motīvi gan vedina izdarīt tieši pretēju secinājumu.

Strīdi pamatlietās

Satversmes tiesas lietas pamatā ir administratīvās tiesvedības par diviem Konkurences padomes lēmumiem. Pirmais no tiem ir 2014. gada septembra lēmums, ar kuru konstatēts vienošanās aizlieguma pārkāpums četru būvnieku darbībās un uzlikti naudas sodi kopumā 98 067,82 eiro apmērā.² Otrs ir 2014. gada decembra lēmums, ar kuru konstatēts vienošanās aizlieguma pārkāpums septiņu auto tirgotāju darbībās un uzlikti naudas sodi kopumā 7 635 183,31 eiro apmērā.³ Divās no administratīvajām tiesvedībām, kurās šie lēmumi pārsūdzēti, Administratīvā apgabaltiesa iesniedza pieteikumus Satversmes tiesā.⁴

Satversmes tiesas lēmumā par lietas ierosināšanu paskaidrots, ka "pieteikumu iesniedzēji administratīvajās lietās citastarp lūdz grozīt Konkurences padomes lēmumus, samazinot tiem piemērotos naudas sodus".⁵

Pieteikumu izskatīšanai Satversmes tiesa ierosināja lietu Nr. 2017-08-01 "Par Administratīvā procesa likuma 253. panta trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam" – spriedums tiek aplūkots šajā rakstā.⁶

Apstrīdētā norma

Norma, kas tika apstrīdēta Satversmes tiesā, ir Administratīvā procesa likuma 253. panta trešā daļa: "Likumā paredzētajos gadījumos tiesa var grozīt administratīvo aktu un noteikt konkrētu tā saturu."

Cik noprotsams, Satversmes tiesas lietā netika apšaubīts, ka normas formulējums ietver nevis vienkārši tiešiem vārdiem izteiktu atļauju grozīt administratīvo aktu "likumā paredzētajos gadījumos", bet arī noklusēti izteiktu aizliegumu grozīt administratīvo aktu, kad likumā nav sevišķas atļaujas to darīt.⁷ Administratīvā apgabaltiesa vērsās Satversmes tiesā tieši šī aizlieguma dēļ.

Lietā tika ierosināta par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam: "Ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā."

Apstrīdētā norma ir piemērojama ne vien lietās par Konkurences padomes lēmumiem, bet arī lietās par Valsts ieņēmumu dienesta, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas un Patērētāju tiesību aizsardzības centra lēmumiem. Satversmes tiesa "izvērtēja apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam neatkarīgi no tā, par kuras iestādes izdotu nelabvēlīgu administratīvo aktu tiek taisīts spriedums administratīvajā lietā".⁸

Satversmes tiesas secinājumi

Satversmes tiesas argumentācijas pamatā, pirmkārt, likta hrestomātiskā atziņa, ka Satversmes 92. pants jāinterpretē veidā, kas nodrošina pamattiesību aizsardzību vismaz tādā līmenī, kādā to pieprasa Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – ECK) 6. pants.⁹ Spriedumā ir atsauce uz panta pirmo daļu, kas noteic: "Ikvienam ir tiesības, nosakot savu civilo tiesību un pienākumu vai jebkuras viņam izvirzītās apsūdzības pamatotību krimināllietā, uz taisnīgu [...] izskatīšanu [...] neatkarīgā un objektīvā ar likumu izveidotā tiesā [...]."

Otrkārt, pamatojoties uz ECK interpretāciju Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk – ECT) praksē, Satversmes tiesa secina, ka ECK 6. pants liek nodrošināt pamattiesību aizsardzību tādā tiesā, kas ir "pilnīgas jurisdikcijas" tiesa:¹⁰ "[...] ja izpildvaras lēmums nosaka personas pilsoniskās tiesības un pienākumus, tad personai ir tiesības uz šāda lēmuma pēckontroli tādā tiesu institūcijā, kurai ir "pilnīga jurisdikcija" un kura nodrošina Konvencijas 6. panta ievērošanu [...]."

Treškārt, Satversmes tiesa secina, ka administratīvajām tiesām Satversmes 92. pants prasa īstenot un tās īsteno "visaptverošu kontroli":¹¹ "Administratīvajā procesā jāīsteno visaptveroša tiesas kontrole pār izpildvaras lēmumiem, un šīs kontroles rezultātā jānovērš tiesību normām neatbilstoša administratīvā akta sekas attiecībā uz personu. [...] administratīvā tiesa, īstenojot savu kompetenci, noskaidro un izvērtē visus lietā būtiskos apstākļus, kā arī pārbauda pārsūdzēto administratīvo aktu gan no faktu, gan tiesību viedokļa. Līdz ar to administratīvajā procesā tiek īstenota visaptveroša tiesas kontrole pār izpildvaras

lēmumiem."

Satversmes tiesa atturas izteikties par ECT lietotā jēdziena "pilnīga jurisdikcija" un Latvijas administratīvo tiesību jēdziena "visaptveroša kontrole" attiecībā. Taču no Satversmes tiesas teiktā par ECK 6. panta un Satversmes 92. panta attiecībā izriet, ka "visaptveroša kontrole" ir vismaz tikpat intensīva, cik "pilnīga jurisdikcija".

Ceturtkārt, Satversmes tiesa secina, ka administratīvās tiesas tiesības atcelt administratīvo aktu, kas "visaptverošās kontroles" rezultātā atzīts par defektīvu, ir pietiekamas personas pamattiesību aizsardzībai: ¹² "Ja tiesa [...] personai nelabvēlīgu administratīvo aktu atceļ pilnībā vai daļā vai atzīst to par spēkā neesošu, ir novērstas ar šo aktu personai radītās sekas. Administratīvajā lietā šādi tiek panākts efektīvs galīgais noregulējums. Attiecīgi nav pamata uzskatīt, ka nelabvēlīga administratīvā akta radīto seku novēršanai nepieciešams piemērot tieši apstrīdēto normu."

Sprieduma beigās Satversmes tiesa atgādina, ka "gadījumos, kad konkrētā situācija nevar palikt bez nelabvēlīga administratīvā akta, [...] tiesa var uzdot iestādei atceltā administratīvā akta vietā izdot jaunu administratīvo aktu, ievērojot tiesas norādītos apsvērumus". ¹³

Satversmes tiesas akceptētais Konkurences padomes uzlikto naudas sodu kontroles modelis ir netipisks. Saskaņā ar Eiropas konkurences iestāžu tīkla ¹⁴ pētījumu, kas publicēts 2012. gadā, tikai vienā no 28 valstīm, proti, Kiprā, tiesai nav tiesību grozīt vai vismaz samazināt naudas soda apmēru. ¹⁵

Šis kontroles modelis liek jautāt, vai aizliegums aizstāt iestādes lēmumu kombinācijā ar tiesībām dot norādījumus jauna lēmuma pieņemšanai ir vienkārši nejauša, kaut arī konstitucionāli pieļaujama neefektivitāte, jo norādījumos iestādei tiesa pēc būtības var ietēpt jaunu lēmumu, vai arī šajā modelī iemiesota likumdevēja griba iegrožot tiesas brīvību par labu iestādes brīvībai.

Atšķirīgas izpratnes par administratīvo tiesu kompetenci

Satversmes tiesas lieta atklāj svarīgu sadursmi starp likumdevēja izpratni par kompetenci, kuru tas piešķir administratīvajām tiesām, un pašu administratīvo tiesu izpratni par likumdevēja izdarīto: ¹⁶ "Lietas dalībnieki ir pauduši atšķirīgus viedokļus par administratīvās tiesas kompetences apjomu nelabvēlīga administratīvā akta tiesiskuma vērtēšanā. Pieteikumu iesniedzēja [autora piezīme: Administratīvā apgabaltiesa] uzskata, ka tās kompetence ir ierobežota [...]. Savukārt Saeima norāda, ka administratīvā tiesa ir uzskatāma par "pilnīgas jurisdikcijas" tiesu Konvencijas 6. panta izpratnē [...]."

Administratīvo apgabaltiesu nevajadzētu vainot par to, ka pirms Satversmes tiesas sprieduma tā savu kompetenci uzskatīja par ierobežotu. Administratīvo lietu departaments ilgstoši un stabili praksē ir atkārtojis, ka sodu noteikšanas jomā Konkurences padome bauda rīcības brīvību un ka pastāv tāda "iestādes kompetence", kurā tiesa nedrīkst "iejaukties": ¹⁷ "Naudas soda apmēra noteikšana ir iestādes rīcības brīvības jautājums. Tiesa, neiejaucoties iestādes kompetencē, var vērtēt, vai soda noteikšanā nav pieļauti pārkāpumi un vai tas nav nesamērīgs."

Turklāt, Administratīvo lietu departamenta ieskatā, Konkurences padomei ir tiesības "veidot sodu politiku" un katrā individuālā gadījumā naudas soda apmēru pielāgot tai: ¹⁸ "Augstākā tiesa jau no 2011. gada konsekvēnti norādījusi, ka likumdevēja piešķirtā rīcības brīvība naudas soda noteikšanā Konkurences padomei dod tiesības pielāgot naudas soda apmēru atbilstoši konkurences politikai un individuālajiem lietas apstākļiem. Ievērojot gadījumu individuālo raksturu un politikas veidošanas vajadzību, Konkurences padomes sodu noteikšanas prakse nerada tiesisku palāvību [...]. Ja Konkurences padome ir pareizi piemērojusi šīs [autora piezīme: MK noteikumu par naudas sodiem] normas, sods jau ar to vien tiek individualizēts, ievērojot gan pārkāpumu raksturojošos apstākļus, gan pārkāpēju raksturojošos apstākļus. Tā ietvaros padomei vēl ir rīcības brīvība sīkākam izvērtējumam, kā arī konkurences politikas, tirgus kopējās situācijas (līdz ar to, piemēram, soda nepieciešamības) un tamlīdzīgiem apsvērumiem."

Satversmes tiesa šai Administratīvo lietu departamenta prakses linijai nepievēršas. Tā vietā Satversmes tiesa min piecus Administratīvās apgabaltiesas 2010.–2016. gada spriedumus – divus konkurences lietās, divus nodokļu lietās un vienu finanšu uzraudzības lietā, lai secinātu, ka praksē "administratīvā tiesa [...] noskaidro un izvērtē visus lietā būtiskos apstākļus, kā arī pārbauda pārsūdzēto administratīvo aktu gan no faktu, gan tiesību viedokļa". ¹⁹

Tāpēc diez vai Satversmes tiesas piekrišanu Saeimas argumentam par administratīvo tiesu kā pilnīgas jurisdikcijas tiesu var saprast kā atbalstu tai Administratīvo lietu departamenta prakses linijai, kas vedinājusi Administratīvo apgabaltiesu uz, kā izrādās, nepareizajām domām, ka tās kompetence konkurences lietās ir ierobežota.

Menarini lieta

Vadošais spriedums par pilnīgas jurisdikcijas standartu "konkurences sodu" jomā ir ECT 2011. gada spriedums lietā "*A. Menarini Diagnostics S.R.L.*" pret Itāliju". ²⁰

Menarini lietas pamatā ir Itālijas konkurences aizsardzības iestādes uzlikts naudas sods sešu miljonu eiro apmērā par aizliegtu vienošanos diabēta testu tirgū. Sodītais uzņēmums lēmumu pārsūdzēja, citastarp prasot samazināt naudas sodu. Pirmās un otrās instances tiesa *Menarini* pieteikumu noraidīja, trešās instances tiesa *Menarini* kasācijas sūdzību atzina par nepieņemamu. *Menarini* iesniedza pieteikumu ECT par ECK 6. panta pirmās daļas pārkāpumu. Pēc pieteicēja domām, no Itālijas tiesu secinājumiem izriet, ka tās konkurences iestādei atstāj rīcības brīvību izdarīt lietderības apsvērumus un nedrīkst tos aizstāt ar saviem lietderības apsvērumiem.

ECT secināja, ka *Menarini* apgalvotais pārkāpums nav noticis. Pirmās un otrās instances tiesas esot darbojušās kā pilnīgas jurisdikcijas tiesas, jo tās īstenojušas vairāk nekā tikai "ārēju" kontroli, ir varējušas pārbaudīt pat tehniskus iestādes vērtējumus

un soda atbilstību nodarījumam, kā arī ir drīkstējušas ar savu nolēmumu aizstāt iestādes uzlikto sodu: ²¹

"64. [...] Tiesa atzīmē, ka administratīvo tiesu kompetence nebija ierobežota līdz vienkārši likumības kontrolei. Administratīvās tiesas varēja pārbaudīt, vai attiecībā uz lietas konkrētajiem apstākļiem AGCM [autora piezīme: Itālijas konkurences aizsardzības iestāde] pilnvaras ir izmantojusi pienācīgā veidā. Tās varēja pētīt AGCM izvēļu pamatotību un samērīgumu un pat pārbaudīt tehniska rakstura vērtējumus.

65. Turklāt pār sankciju īstenošanā kontrole bija pilnīga jurisdikcija tādā ziņā, ka TAR [autora piezīme: pirmās instances tiesa] un Valsts padome [autora piezīme: otrās instances tiesa] varēja pārbaudīt sankcijas atbilstību izdarītajam pārkāpumam un vajadzības gadījumā būtu varējušas sankciju aizstāt [...].

66. It īpaši Valsts padome, dodoties tālāk par tikai "ārēju" kontroli pār AGCM motivācijas loģisko struktūru, ir nonākusi pie sankcijas piemērotības detalizētas analīzes atbilstoši vajadzīgajiem parametriem, ieskaitot pašas sankcijas samērīgumu."

No ECT secinājumiem izriet, ka pēc būtības Itālijas tiesas naudas soda pārbaudē nerespektēja kādas obligātas robežas, kas izrietētu no iestādes rīcības brīvības. Ja tiesa pati var noteikt sankciju un kontrolēt pat tehniskus vērtējumus, iestādei neatliek ekskluzīva rīcības brīvība. Tas ECT ļāva Itālijas tiesas raksturot kā pilnīgas jurisdikcijas tiesas. Atsevišķajās atbalstošajās domās tiesnesis A. Sajo izskaidro, ka varējis pievienoties vairākuma balsojumā pret pārkāpuma konstatējumu, jo Itālijas administratīvās tiesas *Menarini* lietā faktiski pārkāpušas kompetences formālo definējumu: "Jāatzīst, ka, veicot kontroli pēc būtības, [Valsts padome] lietoja terminoloģiju, kas vedina domāt par tiesas kontroles vāju izpaušmi, bet Valsts padome šķiet esam rīkojusies ne tā, kā pati solījusi rīkoties. 6. panta vajadzībām būtiski ir tas, ka konkrētajā gadījumā [ECK] nostiprinātās tiesības ir tikušas efektīvi aizsargātas, nevis terminoloģija, kuras lietošanu prasa Valsts padomes "interpretētie" normatīvie akti."

22

Tātad būt pilnīgas jurisdikcijas tiesai lietā par konkurences iestādes uzlikto naudas sodu nozīmē varēt izdarīt patstāvīgus lietderības apsvērumus. Rīcības brīvība nav tas pats, kas ekskluzīva rīcības brīvība.

Sākot no sprieduma *Chalkor* lietā, kas pasludināts dažus mēnešus pēc ECT sprieduma *Menarini* lietā, Eiropas Savienības Tiesa konkurences lietās ²³ ir atkārtojusi, ka iestādes, t.i., Komisijas, rīcības brīvība nav iemesls, kura dēļ ES tiesu vara drīkstētu jebkādi ierobežot kontroli pār sodošiem lēmumiem: ²⁴ "Turklāt Savienības Tiesai ir jāveic tiesiskuma pārbaude, pamatojoties uz elementiem, kādus ir iesniegusi apelācijas sūdzības iesniedzēja, lai pamatotu izvirzītos pamatus. Šīs pārbaudes ietvaros tiesa nedrīkst atsaukties uz Komisijas rīcības brīvību ne attiecībā uz to elementu izvēli, kādi tiek ņemti vērā, piemērojot Pamatnostādnēs minētos kritērijus, ne attiecībā uz šo elementu novērtēšanu, lai atteiktos veikt detalizētu faktisko un tiesību elementu pārbaudi."

Satversmes tiesas spriedums "uzkrītoši klusē" par *Menarini* lietu. Taču tas arī neidentificē jaunāku ECT praksi, kas liktu apšaubīt šajā lietā izdarītos secinājumus. Tāpēc nav iemesla uzskatīt, ka Satversmes tiesa *Menarini* spriedumā sniegto skaidrojumu par pilnīgas jurisdikcijas jēdzienu konkurences sodu lietās interpretētu citādi. Satversmes tiesas tēze par "respektu" pret iestāžu lēmumiem – "[...] lietas fakti Eiropas Padomes dalībvalstu tiesās lielākoties tiek vērtēti ierobežotā apjomā, proti, tiesas nelemj par faktiem [...] jārespektē iestāžu lēmumi, kas pieņemti, pamatojoties uz lietderības apsvērumiem [...] saistībā ar plašākiem politikas mērķiem" ²⁵ – ir pamatota ar senāku ECT spriedumu, kas turklāt ir par civila rakstura strīdu, ²⁶ nevis, kā tas ir konkurences lietās, krimināltiesisku sankciju ECK 6. panta pirmās daļas izpratnē.

Secinājumi

Piekrītot Saeimas paskaidrojumam, ka administratīvā tiesa ir pilnīgas jurisdikcijas tiesa, Satversmes tiesa pēc būtības apstiprina, ka Konkurences padomes rīcības brīvība nav iemesls administratīvajai tiesai ierobežot kontroli pār naudas soda apmēru. Kā Satversmes tiesas lietā skaidrojis Egīls Levits, principā ir iespējama situācija, kurā administratīvā tiesa lietderības apsvērumus pilnībā izdara iestādes vietā un nosaka, kādam jābūt naudas sodam. ²⁷ Apstāklis, ka šādā situācijā tiesa var vienīgi dot norādījumus Konkurences padomei, nevis pati radīt galīgo noregulējumu, ir procesa efektivitātes problēma, bet acīmredzot ne konstitucionāla problēma.

Administratīvās tiesas kā pilnīgas jurisdikcijas tiesas statuss liek noraidīt apgalvojumu, ka "tikai Konkurences padome ir tiesīga lemt par naudas soda apmēriem". ²⁸ Spriedums neapšaubā, ka Konkurences padomei šajā ziņā ir rīcības brīvība, bet apstiprina, ka šī brīvība ir pakārtota tiesas brīvībai.

2013. gada 11. janvārī raksta autors Konkurences padomes lietā Nr. 2637/13/03.04.-01/2 pārstāvēja vairākas "Moller" grupas sabiedrības iestādes veikto izmeklēšanas darbību laikā. Rakstā izmantota vienīgi publiski pieejama informācija un pausts autora personīgais viedoklis.

RAKSTA ATSAUCES / 28

¹ Satversmes tiesa atzīst KP ekskluzīvas tiesības lemt par soda apmēru konkurences lietās. Konkurences padome, 28.12.2017. Pieejams: <https://www.kp.gov.lv/lv/aktualitates/809-satversmes-tiesa-atzist-kp-ekskluzivas-tiesibas-lemt-par-soda-apmeru-konkurences-lietas>

² Konkurences padomes 25.09.2014. lēmums Nr. E02-41 lietā Nr. 75/15/03.04./2 "Par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA "E Būvradība", SIA "Remontbūve", SIA "Eirottransmet" un SIA "Eirotbūvmetāls" darbībās". Latvijas Vēstnesis, 20.10.2015., Nr. 205 (5523), OP 2015/205.6.

³ Konkurences padomes 15.12.2014. lēmums Nr. E02-68 lietā Nr. 2637/13/03.04.-01/2 "Par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu pārkāpumu SIA "SD Autocentrs", SIA "Ripo Autocentrs" ["ieciētības programmas" ziņojuma iesniedzēja], SE "Moller Baltic Import", SIA "Moller Auto Krasta", SIA "Moller Auto Ventspils", SIA "Moller Auto Latvija", SIA "Lauri Motors" darbībās". Latvijas Vēstnesis, 28.01.2015., Nr. 19 (5337), OP 2015/19.10.

⁴ Lieta A43010415 [Eirotbūvmetāls, Eirottransmet un Remontbūve pret Konkurences padomi] un lieta A43009415 [Harald A. Moller, Moller Auto Baltic, Heinz Wilke Autohandel, Moller Baltic Import, Moller Auto Krasta, Moller Auto Ventspils, Moller Auto Latvija un SD Autocentrs pret Konkurences padomi].

⁵ Satversmes tiesas 1. kolēģijas 17.03.2017. lēmums ierosināt lietu "Par Administratīvā procesa likuma 253. panta trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam", pieteikumi Nr. 38/2017 un Nr. 44/2017, 4.punkts. Pieejams: <http://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content>

⁶ Satversmes tiesas 22.11.2017. spriedums lietā Nr. 2017-08-01. Latvijas Vēstnesis, 27.12.2017., Nr. 256 (6083), OP 2017/256.3.

⁷ Spriedumā Satversmes tiesa atzīmē, "[...] ka līdz šim likumdevējs nav pieņēmis tādas speciālās tiesību normas, ar kurām tiesai būtu piešķirtas tiesības grozīt administratīvo aktu un noteikt konkrētu tā saturu", 11. punkts.

⁸ Satversmes tiesas 22.11.2017. spriedums lietā Nr. 2017-08-01, 11. punkts.

⁹ Turpat, 12. punkts.

¹⁰ Turpat, 12.1. punkts.

¹¹ Turpat, 14.2. punkts.

¹² Turpat, 15.4. punkts.

¹³ Turpat.

¹⁴ Eiropas Komisijas un ES dalībvalstu konkurences aizsardzības iestāžu sadarbības organizācija.

¹⁵ Decision-Making Powers Report, ECN working group cooperation issues and due process, p. 25, 31.10.2012. Pieejams: http://ec.europa.eu/competition/ecn/decision_making_powers_report_en.pdf. Interesanti, ka Latvija šajā pētījumā klasificēta to valstu grupā, kurās tiesa sodu drīkst samazināt, bet nedrīkst palielināt.

¹⁶ Satversmes tiesas 22.11.2017. spriedums lietā Nr. 2017-08-01, 14. punkts.

¹⁷ Administratīvo lietu departamenta 28.12.2015. spriedums lietā A43014713, SKA-1286/2015, Empower, Besecke, OMS un Elpoli pret Konkurences padomi, 17. punkts.

¹⁸ Administratīvo lietu departamenta 14.09.2016. spriedums lietā A43017613, SKA-461/2016, Latvijas Gāze pret Konkurences padomi, 13. punkts.

¹⁹ Satversmes tiesas 22.11.2017. spriedums lietā Nr. 2017-08-01, 14.2. punkts.

²⁰ ECT 27.09.2011. spriedums par pieteikumu 43509/08 A. Menarini Diagnostics S.R.L. pret Itāliju.

²¹ ECT 27.09.2011. spriedums par pieteikumu 43509/08 A. Menarini Diagnostics S.R.L. pret Itāliju, autora tulkojums no franču valodas.

²² ECT 27.09.2011. spriedums par pieteikumu 43509/08 A. Menarini Diagnostics S.R.L. pret Itāliju, tiesneša András Sajó atsevišķās domas, autora tulkojums no franču valodas.

²³ Sk., piem., šos EST spriedumus: 18.07.2013. spriedums lietā C-501/11 P Schindler u.c. pret Komisiju, 37., 155. punkts; 24.10.2013. spriedums lietā C-510/11 P Kone pret Komisiju, 24., 42., 54. punkts; 10.07.2014. spriedums lietā C-295/12 P Telefónica pret Komisiju, 56. punkts; 11.09.2014. spriedums lietā C-382/12 P MasterCard pret Komisiju, 156. punkts; 27.04.2017. spriedumu lietā C-469/15 P FSL Holdings u.c. pret Komisiju, 73. punkts.

²⁴ EST 08.12.2011. spriedums lietā C-386/10 P Chalkor AE Epexergias Metallon pret Komisiju, 62. punkts.

²⁵ Satversmes tiesas 22.11.2017. spriedums lietā Nr. 2017-08-01, 12.1. punkts.

²⁶ ECT 14.11.2006. spriedums par pieteikumu 60860/00 Tsfayo pret Apvienoto Karalisti, 40. punkts.

²⁷ Satversmes tiesas 22.11.2017. spriedums lietā Nr. 2017-08-01, 7. punkts.

²⁸ Satversmes tiesa atzīst KP ekskluzīvas tiesības lemt par soda apmēru konkurences lietās. Konkurences padome, 28.12.2017.

ATSAUCE UZ ŽURNĀLU

Zeltiņš U. Satversmes tiesas spriedums "konkurences sodu" lietā: vairāk atbildības administratīvajām tiesām. Jurista Vārds, 06.03.2018., Nr. 10 (1016), 17.-20.lpp.